

KARTA KURSU

Nazwa	Metody badań społecznych		
Nazwa w j. ang.	<i>Research Methods in the Social Sciences</i>		
Kod	2	Punktacja ECTS*	4
Koordynator	dr hab. Grzegorz Foryś	Zespół dydaktyczny	

Opis kursu (cele kształcenia)

Zadaniem kursu jest prezentacja metod i technik badawczych stosowanych w naukach społecznych ze szczególnym uwzględnieniem metod politologicznych. Nabycie przez studentów wiedzy i umiejętności w zakresie konstruowania projektu badawczego, konceptualizacji problemu badawczego, zapoznanie studentów z etapami procesu badawczego, metodami doboru próby, podstawowymi metodami i technikami badawczymi w politologii i naukach społecznych oraz przede wszystkim z ich zastosowaniem w praktyce. Nabycie umiejętności planowania i realizacji badań. Nabycie umiejętności angażowania teorii politologicznych w procesie wyjaśnienia naukowego.

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość definicji nauki i ogólnych podstaw poznania naukowego.
Umiejętności	Umiejętność logicznego myślenia oraz zdolność do pracy w grupie.
Kursy	

Efekty kształcenia

Wiedza	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------	-----------------------------	-------------------------------------

	W01. Posiada wiedzę na temat epistemologicznych podstaw poznania naukowego. Zna miejsce politologii w systemie nauk społecznych.	W01
	W02. Zna etapy procesu badawczego, ma wiedzę o formułowaniu problemu badawczego i problematyki badawczej.	W01
	W03. Ma wiedzę o różnicach pomiędzy tezą i hipotezą. Zna rolę pytań w procesie badawczym i zna ich typologie. Wie o naukowych i praktycznych przesłankach formułowania problemu badawczego.	W01
	W04. Ma wiedzę na temat konceptualizacji problemu badawczego, operacjonalizacji, doboru wskaźników i doboru próby. Zna typologie zmiennych i skale pomiaru.	W01
	W05. Posiada wiedzę o podstawowych metodach badawczych stosowanych w politologii: systemowej, decyzyjnej, neoinstytucjonalnej, porównawczej.	W01
	W06. Zna podstawowe metody i techniki badawcze stosowane w naukach społecznych: wywiad, ankieta, analiza treści, obserwacja, eksperyment, analiza dokumentów.	W01
	W07. Posiada wiedzę na temat różnic pomiędzy metodami jakościowymi i ilościowymi oraz ich zastosowaniu. Ma wiedzę o systemach kodowych.	W01
	W08. Ma wiedzę o zastosowaniu poznanych metod i technik badawczych oraz ich szczegółowych typów. Zna etykę prowadzenia badań.	W01, W04

Umiejętności	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------------	-----------------------------	-------------------------------------

	U01. Potrafi wyróżnić politologiczne metody badawcze oraz zna ich zastosowanie.	U01
	U02. Posiada umiejętność formułowania i konceptualizacji problemu badawczego. Ma umiejętność operacjonalizacji pojęć i doboru wskaźników. Potrafi stawiać hipotezy badawcze.	U03
	U03. Umie zastosować właściwe metody i techniki badawcze do rozwiązania postawionych problemów badawczych.	U01, U03
	U04. Potrafi konstruować narzędzia badawcze w postaci kwestionariuszy wywiadów i ankiet.	U01, U03
	U05. Posiada umiejętność przygotowania klucza kodowego.	U01
	U06. Wykorzystuje wiedzę teoretyczną i angażuje ją w procesie wyjaśnienia.	U02, U03

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	K01. Odróżnia wiedzę naukową od innych modeli wiedzy i rozumie jej doniosłość.	K01
	K02. Potrafi dostrzegać istniejące problemy i dobierać środki do ich rozwiązania.	K02
	K03. Jest wstępnie przygotowany do realizacji badań na potrzeby naukowe i rynkowe.	K02, K03
	K04. Umie diagnozować zjawiska i problemy polityczne oraz zdobywać wiedzę na ich temat w sposób systematyczny, a także wykorzystywać ją w praktyce.	K01, K02
	K05. Potrafi formułować wnioski w sposób logiczny dostrzegając istnienie związków przyczynowo-skutkowych.	K02, K03
	K06. Rozumie konieczność stosowania zasad etycznych przy rozwiązywaniu problemów badawczych.	K03

Studia stacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	30			15							

Opis metod prowadzenia zajęć – studia stacjonarne

Wykład

Wykład konwersatoryjny, odwołujący się do wiedzy teoretycznej i praktycznej związanej z realizacją procesu badawczego. Prezentacja metod i technik badawczych właściwych politologii i naukom społecznym.

Ćwiczenia

Praca indywidualna i zespołowa, której celem jest wykształcenie umiejętności konceptualizacji problemu badawczego oraz zastosowania właściwych metod i technik badawczych. Konstruowanie narzędzi badawczych. Praktyczna realizacja procesu badawczego. Sporządzenie raportu z badań własnych.

Studia niestacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	15			10							

Opis metod prowadzenia zajęć – studia niestacjonarne

Wykład

Wykład konwersatoryjny, odwołujący się do wiedzy teoretycznej i praktycznej związanej z realizacją procesu badawczego. Prezentacja metod i technik badawczych właściwych politologii i naukom społecznym.

Ćwiczenia

Praca indywidualna, której celem jest wykształcenie umiejętności konceptualizacji problemu badawczego oraz wykorzystania właściwych metod i technik badawczych. Ponadto, konstruowania wybranych narzędzi badawczych.

Formy sprawdzania efektów kształcenia – studia stacjonarne

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X				X	
W02						X		X				X	
W03						X		X				X	
W04						X		X				X	
W05						X		X				X	
W06								X				X	
W07								X				X	
W08								X				X	
U01													
U02						X							
U03						X							
U04						X							
U05						X							
U06						X		X					
K01								X					
K02								X					
K03						X	X						
K04								X					
K05							X	X					
K06							X	X					

Formy sprawdzania efektów kształcenia – studia niestacjonarne

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X				X	
W02						X		X				X	
W03						X		X				X	
W04						X		X				X	
W05						X		X				X	
W06								X				X	
W07								X				X	
W08								X				X	
U01													
U02						X							
U03						X							
U04						X							
U05						X							
U06						X		X					

K01								X					
K02								X					
K03						X							
K04								X					
K05								X					
K06								X					

Kryteria oceny	Egzamin pisemny. Ocena na podstawie przygotowanej indywidualnie konceptualizacji problemu badawczego oraz wybranego narzędzia badawczego. Udział w grupowej realizacji badań. Sporządzenie raportu z badań i prezentacja wyników.
----------------	---

Uwagi	W przypadku studiów niestacjonarnych realizacja badań w ramach projektu grupowego nie jest stosowana z powodu niewystarczającej liczby godzin dydaktycznych.
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Podstawowe zasady obowiązujące w nauce, modele wiedzy. Pojęcia, ich funkcje i definiowanie pojęć. Problem badawczy i jego formułowanie. Społeczne i naukowe przesłanki formułowania problemu badawczego. Przedmiot badań i problematyka badań. Rodzaje pytań i ich założenia.
2. Modele badań politologicznych – humanistyczny, behawioralny, strukturalny, historyczny, integralny. Metody badawcze w politologii – systemowa, decyzyjna, neoinstytucjonalna, porównawcza.
3. Etapy procesu badawczego: problem badawczy, hipotezy, plan badań, pomiar, gromadzenie danych, analiza danych, twierdzenia ogólne. Zmienne i ich rodzaje, skale pomiaru, operacjonalizacja pojęć, wskaźniki. Rola teorii w procesie badawczym.
4. Metody doboru próby. Omówienie podstawowych pojęć. Podstawowe zasady matematycznej, statystycznej teorii doboru próby.
5. Wywiad i kryteria jego podziału. Praktyczne wykorzystanie poszczególnych rodzajów wywiadów. Etapy procesu konstruowania wywiadu kwestionariuszowego. Zasady budowy kwestionariusza wywiadu. Ankieta i jej wykorzystanie. Metoda kompletnego planu. Ankieta vs wywiad.
6. Metody obserwacji. Źródła metody obserwacji. Aspekty sytuacji obserwacyjnych. Pułapki metody obserwacji. Socjometria i jej zastosowanie. Technika postępowania badawczego z wykorzystaniem socjometrii. Badanie panelowe, istota i ich zastosowanie.
7. Analiza treści i jej wykorzystanie. Dobór materiału tekstowego i określenie jednostek analizy. Opracowywanie kategorii analitycznych. Budowa indeksu. Problem rzetelności i trafności. Studium przypadku – wymiar indywidualny i zbiorowy. Badanie zależności przyczynowych – eksperyment. Kanony Milla. Schematy eksperymentu badawczego. Eksperyment stochastyczny. (2 godziny ćwiczeń)
8. Praktyczne zastosowania technik i metod badawczych – analiza przykładów

Wykaz literatury podstawowej

1. D. Nachmias, Ch. Frankfort Nachmias, *Metody badawcze w naukach społecznych*. PWN, Warszawa 2003.
2. J. B. Johnson, H.T. Reynolds, J.D. Mycoff, *Metody badawcze w naukach politycznych*. PWN, Warszawa 2010.
3. R. Mayntz, K. Holm, P. Hubner, *Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej*. PWN, Warszawa 1985.
4. W. Phillips Shively, *Sztuka prowadzenia badań politycznych*. Zysk i S-ka Wydawnictwo, Poznań 2001.
5. E. Babbie, *Badania społeczne w praktyce*. PWN, Warszawa 2003.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. S. Nowak, *Metodologia badań społecznych*. PWN, Warszawa 1985.
2. J. Brzeziński, *Metodologia badań psychologicznych*. PWN, Warszawa 1999.
3. K. Lutyńska, *Wywiad kwestionariuszowy. Przygotowanie i sprawdzanie narzędzia badawczego*. Zakład narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1984.
4. W. Pisarek, *Analiza zawartości prasy*. Ośrodek Badań Prasoznawczych, Kraków 1983.
5. M. Niezgoda, M. Malikowski (red.), *Badania empiryczne w socjologii*. T.1 i T.2, WSSG, Tyczyn 1997.
6. A. Chodubski, *Wstęp do badań politologicznych*. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk.
7. G. Babinski, *Wybrane zagadnienia z metodologii socjologicznych badań empirycznych*. UJ, Kraków 1980.
8. D. Silverman, *Prowadzenie badań jakościowych*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.
9. B. Krauz-Mozer, *Teorie polityki*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005.
10. M. Szreder, *Metody i techniki sondażowych badań opinii*. PWE, Warszawa 2004.
11. R. Becker, J. Wojciechowska i inni, *Metodologia badań politologicznych*. UMK, Toruń 2016.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Studia stacjonarne

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	20
	Przygotowanie do egzaminu	20
Ogółem bilans czasu pracy		100

Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4
Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)		
Studia niestacjonarne		
Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	20
	Przygotowanie do egzaminu	20
Ogółem bilans czasu pracy		100
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4